

UCHWAŁA
PARLAMENTU MŁODYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 30 września 2023 r.
o polityce włączającej

Nasze społeczeństwo opiera się na fundamentach równości i godności każdego człowieka. W duchu tych podstawowych wartości i w trosce o pełną partycypację we wspólnym życiu społecznym, ekonomicznym i kulturowym każdego obywatela, niezależnie od ewentualnych ograniczeń, dostrzegamy, że osoby z niepełnosprawnościami stanowią nieodłączną część naszej społeczności.

Zasada równości szans i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz społeczeństwie obywatelskim stanowią podstawę naszej tożsamości społecznej. Uważamy to za fundamentalne prawo każdej jednostki, niezależnie od jej stanu zdrowia czy niepełnosprawności. Przekonani jesteśmy, że naszym moralnym i prawnym obowiązkiem jest likwidacja wszelkich barier oraz zapewnienie równego dostępu do wszelkich sfer życia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami.

Wierzimy, że społeczeństwo, które wykazuje większą otwartość, inkluzywność i solidarność wobec osób z niepełnosprawnościami, stanie się lepszym miejscem dla wszystkich jego mieszkańców. W tym duchu przedstawiamy niniejszą uchwałę, celem której jest wzmocnienie praw osób z niepełnosprawnościami, a także promowanie ich aktywnego uczestnictwa i pełnej integracji w społeczeństwie.

Dokument ten ma na celu wyeliminowanie wszelkich objawów dyskryminacji, zapewnienie dostępności usług publicznych, wspieranie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej oraz pełnej integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Przedstawiając poniższą uchwałę, wyrażamy nasze zdecydowane zobowiązanie do budowy społeczeństwa sprawiedliwego i otwartego, w którym każdy człowiek ma zagwarantowaną wolność osobistą i prawdziwie niezależne życie.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Art. 1.

Zobowiązuje się Zespół Organizacyjny, Marszałków i Marszałkinię oraz Parlamentarzystki, Parlamentarzystów i Osoby Parlamentarne Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej do przekazania niniejszej uchwały:

- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezesowi Rady Ministrów;
- 3) Przewodniczącemu Rady ds. Młodzieży Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Ministrowi Edukacji i Nauki;
- 5) Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej;
- 6) Pełnomocnikowi Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 7) Posłankom i Posłom na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz Senatorkom i Senatorom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) władzom samorządowym.

Art. 2.

Apeluje się do decydentów naszego kraju, aby uchwała została przezeń rozpatrzona i potraktowana jako przedstawienie potrzeb młodego pokolenia.

Art. 3.

Jako Parlamentarzystki, Parlamentarzyści i Osoby Parlamentarne Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązujemy się do promowania niniejszej uchwały w każdej organizacji politycznej, społecznej, obywatelskiej i kulturalnej, w których działamy, w szczególności w:

- 1) organizacjach pozarządowych, w tym w stowarzyszeniach i fundacjach;
- 2) młodzieżowych radach i sejmikach przy jednostkach samorządu terytorialnego;

- 3) młodzieżowych radach przy innych instytucjach, w tym Radzie Dialogu z Młodym Pokoleniem i radach ministerialnych;
- 4) organizacjach młodzieżowych partii politycznych;
- 5) samorządach uczniowskich i studenckich;
- 6) organizacjach i inicjatywach nieformalnych.

Rozdział II

Włączająca polityka zdrowotna

Art. 4.

Uważamy, że powinno się poszerzyć listę chorób, które nie wymagają ponawiania wniosku o przyznanie stopnia niepełnosprawności, m.in. o wszystkie zespoły aberracji chromosomowych i o każdy ubytek ciała.

Art. 5.

Postulujemy ujednolicenie i uszczegółowienie zasad i procedur odnoszących się do orzekania o niepełnosprawności, a także ustalania stopnia niepełnosprawności, w oparciu o system stworzony na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych przez powołany w tym celu moduł ekspertów.

Art. 6.

1. Apelujemy o legalizację zabiegu dobrowolnej, wspomaganiej eutanazji na życzenie osób przewlekle, poważnie i nieuleczalnie chorych, doświadczających z tego powodu nieustającego cierpienia. W swoim apelu kierujemy się chęcią ograniczenia bólu odczuwanego przez te osoby, zapewnienia im możliwości godnego odejścia, a także pozostawienia im wolności wyboru w sprawie ich własnego życia.
2. Uważamy, że wola poddania się zabiegowi eutanazji musi być jasno zakomunikowana pisemnie, tylko i wyłącznie przez osobę, której ma bezpośrednio dotyczyć zabieg.
3. Sama decyzja uprawniająca daną osobę do możliwości skorzystania z zabiegu eutanazji, w oparciu o jej stan zdrowotny, powinna być zatwierdzona przez grupę co najmniej trzech lekarzy, tak aby możliwie jak najbardziej ograniczyć szansę błędu lekarskiego.

Rozdział III

Włączająca polityka oświatowa

Art. 7.

Ustawa – Prawo oświatowe powinno dopuszczać możliwość tworzenia samodzielnych klas w szkołach specjalnych o minimalnej liczebności 5 uczniów z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Art. 8.

Apelujemy o zwiększenie liczby etatów w szkołach specjalnych przeznaczonych dla pomocy nauczycielskiej, tj. osób, których zadaniem jest zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie odpowiedniej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym.

Art. 9.

Postulujemy likwidację powszechności egzaminów ósmoklasisty w szkołach specjalnych. Uważamy, że osoby, które nie mają zamiaru uczestniczyć w rejestracji do publicznych szkół ponadpodstawowych, powinny mieć możliwość zaliczenia egzaminu w formule zindywidualizowanej i dostosowanej pod ich realne możliwości.

Art. 10.

Wzywamy do wznowienia opracowywania przez Ministerstwo Edukacji i Nauki podręczników przeznaczonych dla osób z lekką niepełnosprawnością.

Art. 11.

Uważamy, że w trakcie procesu orzekania o stopniu niepełnosprawności dziecka poradnie psychologiczno-pedagogiczne powinny, oprócz opinii rodzica, zasięgać także opinii wychowawcy bądź nauczycieli dziecka.

Art. 12.

1. Postulujemy stworzenie nowej wagi dla kwoty uzupełniającej części oświatowej zwiększających finansowy standard A na realizację zadań szkolnych w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Nowa waga dotyczyłaby uczniów lub słuchaczy zdrowych w oddziałach integracyjnych w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych i klasach szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych. Wartość wagi określamy na 0,25.

2. Ponadto postulujemy zwiększenie dotychczas istniejących wag według poniższych propozycji:

1) waga P5 – dla uczniów lub słuchaczy z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – oraz dla uczniów lub słuchaczy szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych specjalnych i klas szkół ponadgimnazjalnych specjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych specjalnych, w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, którzy nie posiadają orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego – zostaje zwiększona z 1,4 na 2,0;

2) waga P6 – dla uczniów lub słuchaczy niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – zostaje zwiększona z 2,9 na 3,5;

3) waga P7 – dla uczniów lub słuchaczy niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – zostaje zwiększona z 3,6 na 5,0;

4) waga P66 – dodatkowo dla wychowanków internatów i burs, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – zostaje zwiększona z 0,5 na 0,8;

5) waga P78 – dla dzieci niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – zostaje zwiększona z 2,9 na 3,5;

6) waga P79 – dla dzieci niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – zostaje zwiększona z 3,6 na 5,0.

Art. 13.

Postulujemy wprowadzenie do programu nauczania szkół podstawowych podczas lekcji wychowawczych tematu dotyczącego normalizacji i zaznajomienia uczniów z problemem niepełnosprawności rówieśniczej. Temat powinien obejmować niepełnosprawność nabytą, tj. po wypadkach oraz związaną z nabyciem choroby, a także niepełnosprawność wrodzoną. Dzieci na takiej lekcji powinny uczyć się szacunku i odpowiedniego podejścia do osób niepełnosprawnych oraz osób z deformacjami ciała. Takie działanie pozwoliłoby na zmniejszenie stygmatyzacji osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie integracji grupowej wśród rówieśników. Takie działanie pozytywnie wpłynęłoby również na przyszłe życie osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększoną akceptacją społeczną.

Art. 14.

Apelujemy o wprowadzenie do programu nauczania szkół podstawowych podczas lekcji wychowawczych tematu dotyczącego savoir vivre z osobami niepełnosprawnymi.

Art. 15.

Rekomendujemy zwiększenie ilości miejsc na uczelniach na kierunek fizjoterapia oraz zwiększenie ilości punktów rehabilitacyjnych, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnościami uzyskają pomoc rehabilitacyjną w krótszym okresie czasu, a cały dostęp do rehabilitacji zostanie ułatwiony.

Rozdział IV

Włączająca polityka budowlana

Art. 16.

Apelujemy, aby nowo powstające wielorodzinne budynki mieszkalne mogły uzyskać pozwolenie na budowę jedynie pod warunkiem spełnienia wymogu przystosowania mieszkań na parterze pod potrzeby ruchowe osób z niepełnosprawnością poprzez likwidację barier architektonicznych utrudniających ich funkcjonowanie.

Art. 17.

Apelujemy, aby mieszkania na parterze nowo powstających wielorodzinnych budynków mieszkalnych zastosowania socjalnego i komunalnego były dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Art. 18.

1. Postulujemy tworzenie domów pomocy społecznej przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób z niepełnosprawnościami fizycznymi.
2. Postulujemy przeprowadzanie specjalnej rekrutacji dla pracowników mających podjąć pracę w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Postulujemy zwiększenie finansowania obecnych domów pomocy społecznej.
4. Postulujemy zwiększenie wydatków na szkolenia dla obecnych pracowników domów pomocy społecznej.

Art. 19.

Postulujemy reformę prawa budowlanego w zakresie:

- 1) tworzenia domów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wraz z zatrudnionym personelem w celu asystentury osobom z niepełnosprawnościami zamieszkałymi w tych domach;
- 2) tworzenia bloków mieszkalnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wraz z zatrudnionym personelem w celu asystentury osobom z niepełnosprawnościami zamieszkałymi tam;
- 3) ustalenia limitu dziesięciu osób z niepełnosprawnością przypadających na jedną osobę asystencką;
- 4) wymogu przystosowania nowo budowanych budynków mieszkalnych budownictwa socjalnego i komunalnego z zakresu przystosowania piętra parterowego pod osoby z niepełnosprawnością ruchową;
- 5) możliwości modernizacji bloków z „wielkiej płyty” w celu instalacji wind przy istniejących blokach;
- 6) braku konieczności wystawiania decyzji o warunkach zabudowy;
- 7) możliwości oparcia decyzji modernizacyjnej o opinię architekta;

Art. 20.

Postulujemy reformę finansowania spółdzielni mieszkaniowych w celu możliwości modernizacji bloków z „wielkiej płyty”, o której mowa w art. 19 pkt. 5.

Art. 21.

Wnosimy o stworzenie funduszu pomocy infrastrukturalnej obiektów oświaty dla osób z niepełnosprawnościami, który finansowałby zakup i instalację wind dla wózków inwalidzkich w placówkach oświaty.

Art. 22.

Wnosimy o zmianę przycisków alarmowych w toaletach dla osób z niepełnosprawnościami, znajdujących się w galeriach handlowych, muzeach, stacjach paliw i w innych miejscach, w których występują na przyciski bezpieczeństwa, które nie będą jedynie alarmowały o potrzebie pomocy osoby z niepełnosprawnością, ale pozwolą na automatyczne, natychmiastowe otwarcie drzwi toalety i innych obiektów.

Art. 23.

Wnosi się, by każde miejsce użyteczności publicznej miało zapewnioną infrastrukturę wewnątrz i na zewnątrz pod bezpieczne i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami wejścia, przejścia i pozostałe drogi lub miejsca, w których osoby z niepełnosprawnością, w szczególności poruszające się na wózkach, miałyby problem z poruszaniem się. Postulujemy o zamontowanie pochylni, wind i podjazdów, które zapewniają osobie z niepełnosprawnością możliwość łatwego dostępu do budynku pożytku publicznego i bezpiecznego poruszania się w nim.

Art. 24.

Rekomenduje się stworzenie aplikacji wymieniającej budynki przystosowane do osób z niepełnosprawnościami.

Art. 25.

Postulujemy o utworzenie doraźnych ośrodków pomocy, czyli domów opieki osób z niepełnosprawnościami, które nabyły niepełnosprawność. Okres zgłoszenia się osoby z niepełnosprawnością wynosi 1 miesiąc, natomiast maksymalny czas przebywania to 6 miesięcy od momentu zatwierdzenia wniosku przez administrację doraźnego ośrodka pomocy.

Rozdział V

Włączająca polityka zatrudnienia

Art. 26.

Postulujemy wprowadzenie zmian prawnych, mających na celu zwiększenie odpowiedzialności finansowej pracodawcy wobec pracownika, który nabył niepełnosprawność w trakcie wykonywania pracy, z winy pracodawcy stwierdzonej przez sąd.

Art. 27.

Apelujemy o dążenie do modelu norweskiego w kwestii systemu asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami oraz dofinansowanie przez państwo kursów i przeszkoleń na asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, a także wymóg ukończenia takiego kursu w celu zatrudnienia się jako taki asystent, by mieć pewność że osoby zatrudniające się na takowych stanowiskach będą wykwalifikowane.

Art. 28.

Apelujemy o tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami w strefie budżetowej oraz o dopłacanie do tworzenia takich stanowisk w sektorze prywatnym lub przy spółdzielniach, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych.

Art. 29.

Postulujemy o wprowadzenie częstszych i niezapowiedzianych inspekcji przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Pracy w przedsiębiorstwach, spółdzielniach i placówkach państwowych, które otrzymują dofinansowania z budżetu państwa oraz ulgi składowe i podatkowe z tytułu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Rozdział VI

Polityka świadczeń socjalnych

Art. 30.

1. Apelujemy o coroczną waloryzację świadczenia pielęgnacyjnego do wysokości 80% płacy minimalnej.
2. Wnosimy o umożliwienie powrotu do pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej przez świadczeniobiorcę.

Art. 31.

1. Wnosimy o zwiększenie wysokości wypłacanych rent i emerytur dla wszystkich osób zatrudnionych przed rokiem 1990 oraz osób zatrudnionych w państwowych podmiotach

gospodarczych do roku 2004 w celu rekompensaty szkód zdrowotnych wywołanych przez ekspozycję na szkodliwe warunki pracy, wynikające z braku bądź niewystarczających norm ochronnych.

2. Postulowana podwyżka powinna być proporcjonalna do ilości lat przepracowanych w okresie uprawniającym do niej oraz powinna stanowić środek dodatkowy niezależny od planowanych rewaloryzacji rent i emerytur.

Art. 32.

Wnosimy, aby po wydaniu orzeczenia o nadaniu statusu osoby niepełnosprawnej oraz określeniu poziomu niepełnosprawności, miejskie i powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności miały prawo i obowiązek samodzielnego rozpoczęcia procedury ubiegania się o nadanie oraz określenie wysokości przysługujących danej osobie przywilejów socjalnych i ekonomicznych w imieniu tejże osoby we współpracy z odpowiednimi urzędami i organizacjami państwowymi.

Art. 33.

1. Postulujemy o reformę systemu świadczeń socjalnych dla osób z niepełnosprawnościami, tak aby docelowo opierał się on o jeden główny zasiłek, przysługujący wszystkim osobom z niepełnosprawnościami, a jego wysokość była uzależniona od stopnia niepełnosprawności danej osoby.

2. Pozostałe świadczenia byłyby uzależnione od stopnia samodzielności danej osoby, jej wieku oraz konkretnych potrzeb wynikających z jej niepełnosprawności, a ich wysokość była ustalana jako wartość procentowa głównego zasiłku.

Art. 34.

Aby zapewnić poszkodowanym weteranom i kombatantom należyte wynagrodzenie ich poświęceń, jakkolwiek bardziej realnie odnoszące się do szkód, jakie ponieśli, wnosimy o zmianę sposobu ustalania wysokości dodatku dla weterana poszkodowanego w następujący sposób:

- 1) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 1% do 9% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z 5% do 10% podstawy wymiaru;
- 2) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 10% do 20% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 10% do 20% podstawy wymiaru;

- 3) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 21% do 30% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 20% do 30% podstawy wymiaru;
- 4) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 41% do 50% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 50% do 60% podstawy wymiaru;
- 5) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 71% do 80% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 110% do 130% podstawy wymiaru;
- 6) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 81% do 90% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 120% do 160% podstawy wymiaru;
- 7) przy uszczerbku zdrowotnym w przedziale od 91% do 100% postuluje się zwiększenie wysokości dodatku z obecnych 130% do 190% podstawy wymiaru.

Art. 35.

Wprowadzenie pełnego dofinansowania dla osób z niepełnosprawnościami na turnusy rehabilitacyjne wraz z pokryciem kosztów podróży i wyżywienia.

Art. 36.

Postulujemy, aby wobec osób z lekkim stopniem niepełnosprawności włączająca polityka naszego państwa stawiała nacisk na:

- 1) ich usamodzielnienie, m.in. poprzez sfinansowanie zakupu odpowiedniego sprzętu;
- 2) aktywizację zawodową poprzez rozszerzanie istniejących ulg podatkowych w alternatywie do utrzymywania tych osób z świadczeń socjalnych.

Art. 37.

Postulujemy o zachowanie świadczenia pielęgnacyjnego dla podejmujących pracę zarobkową opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Równocześnie zaznaczamy, że debata na temat progu dochodowego, przy którym świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje lub przysługuje w stopniu ograniczonym, stanowi pole do oceny mechanizmu wypłacania.

Art. 38.

Apelujemy o wprowadzenie dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami świadczenia rekonwalescencyjnego, tj. świadczenia wypłacanego opiekunowi osoby z niepełnosprawnością przez 4 miesiące po śmierci osoby z niepełnosprawnością, którą się opiekował.

Art. 39.

Postulujemy wprowadzenie zmian w zakresie kupna biletów kolejowych poprzez:

- 1) zrównanie kupna biletu dla osoby z niepełnosprawnością ze zgłoszeniem potrzeby asystentury na dworcu kolejowym;
- 2) możliwość kupna biletu kolejowego przez aplikację z zachowaniem zgłoszenia asystentury wymienionej w punkcie poprzedzającym.

Rozdział VI

Prawo

Art. 40.

Apelujemy o pilną ratyfikację przez Rzeczpospolitą Polską Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, przyjętego w Nowym Jorku dnia 30 marca 2007 r.

Art. 41.

Postulujemy możliwość zawierania małżeństw przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną na równi z innymi osobami.

Art. 42.

Rekomenduje się wprowadzenia równego prawa dla wszystkich opiekunów osób z niepełnosprawnościami niezależnie od wieku nabycia niepełnosprawności osoby poszkodowanej.